

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVÛ, piața mare Nr. 22.

SÈ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

ANULÛ XLIX.

ANUNCIURILE:

Oseriã garmondÛ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Pe unÛ anÛ 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și strălăutate:

Pe anÛ 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

Scrisorî nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămitÛ.

N° 206.

Duminică, 14 (26) Septemvre.

1886.

BrașovÛ, 13 Septemvre 1886.

CâtÛ de tristă a ajunsÛ a fi starea poporului nostru românescÛ sub sistemul de guvernare actualÛ se pòte deduce din faptulÛ, cã acum și domeniul justiției este datÛ pradă celorÛ mai pãtimașe frãmântãri politice.

SuntÛ multe casurile de persecuțiune justițiară, ce amÛ trebuitÛ sè le înregistrãmÛ, mai alesÛ de vr'unÛ anÛ de țile încòce, în organul nostru. Dér casulÛ celÛ aducemÛ acuma la cunoștința publicului le pune vèrfÛ la tòte,

IstoriculÛ maghiarÛ FranciscÛ Szilagy a scrisÛ la 1871 în opulÛ sèu despre „epoca lui Horia în Transilvania” pe pagina 234 urmãtoarele rëndurî:

„IstoriculÛ imparțialÛ trebuie sè märturisescã, cã Horia a purtatÛ în inima sa sòrtea poporului sèu apèsatÛ și eliberarea lui...”

E o norocire pentru istoriculÛ Szilagy, cã în cãlètoriile sale de-a face cercetãri istorice n'a ajunsÛ și pe la Turda, cãci aici de sigurÛ ar fi fostÛ citatÛ înaintea tribunalului regescÛ ungurescÛ și ar fi fostÛ acusatÛ pe basa §-lui 174 din codicele penalÛ, cã a înãlțatÛ pe Horia, care a fostÛ judecatÛ și condamnatÛ ca criminalÛ.

Ceea ce nu i s'a întemplatÛ lui Szilagy, i s'a întemplatÛ însè zelosului vice-protopopÛ din IndolÛ, de lângã Turda, pentru cã într'o corespondențã publicatã în fòia noștrã, în Februarie 1885, a țisÛ, cã Horia și soții sèi au fostÛ „martiri naționali” și a împãrtășitÛ, cã a îndemnatÛ pe credincioșii sèi ca „mergèndÛ acasã sè se ròge lui Dumneșeu pentru sufletele acestorÛ martiri, cãci ei s'u pãtimitÛ pentru noi toți.”

Argumentele temeinice aduse înainte de v-protopopulÛ Vlassa în apèrarea sa, n'au folositÛ nimicÛ. DènsulÛ a fostÛ condamnatÛ la o lunã arestÛ pentru neofensivele aserțiuni de mai susÛ.

Sentința judecãtoriei din Turda se va așterne Curtii de apelÛ. Ori care ar fi însè judecata instanțelorÛ superioare faptulÛ, condamnãri preotului din IndolÛ este și remãne, dupã datele și informațiunile ce le avemÛ, unÛ viu testamentiu, cã Românii în acestÛ statÛ suntÛ tractați de faptÛ ca unii, carî nu mai au dreptÛ la scutulÛ legilorÛ, și suntÛ dați pradã capricielorÛ și pasiunilorÛ naționale ale celorÛ dela putere.

Dér sè lãsãmÛ sè vorbescã pentru ađi însuși condamnatulÛ vice-protopopÛ din IndolÛ, a cãruia apèrare i-o publicãmÛ și în limba maghiarã în care și-a susținut-o, pentru ca sè luãmÛ foilorÛ maghiare puțința de-a întortochia vorbele și sensulÛ declarãrilorÛ sale:

IndolÛ, 21 Septemvre 1886.

În 18 Septemvre s. n. 9 ore ante-meridiane prezentându-mè la pertractarea finalã înaintea tribunalului regescÛ din Turda, ocupãndÛ locÛ în spațiulÛ salei destinate pentru acusatÛ, în urma întrebãrii propuse de președintele, cã recunoscÛ de alÛ meu întru tòte articulele publicatè în 1885 în „Gazeta Transilvaniei” Nr. 41 din 1885 și protocolulÛ de investigațiune? rèspundèndÛ cu da, procurorulÛ ridicãndu-se, printr'o vorbire de totÛ asprã și infocatã, *nun plus ultra*, m'a acusatÛ, cã am comisÛ delictÛ de agitațiune, și pe baza §§ 174 aplicãndÛ întreaga pedèpsã cerÛ sè fiu condamnatÛ. IspravindÛ procurorulÛ (fiscalulÛ) cu ale dènsului, m'am rèdicatÛ cu totÛ respectulÛ, țicèndÛ:

„D. Președinte! Ca RomânÛ ar trebui sè mè apèrÛ în limba mea maternã (ce președintele a fostÛ aplecatÛ a-mi concede), însè dupãce voescÛ sè fiã bine înțelesÛ totÛ cuvèntulÛ voiu proba a mè apèra în limba maghiarã. Ètã ce am țisÛ:

Tekintetes Királyi Törvéyszék!

Hora és társai kiindulási pontja volt a szabadságra törekvő eszme, és az akkori jobágság nyomorult sorsán könyebiteni, magasztos eszméjük és emberies céljük valóságára törvénszabta modon felaláltak Also-Féjérmegye-Főispányját, Kormány-Széket, Udvari-Kanczeliáriát, és végül elfáradtan és leverten második Iozsef

Királyt, mindenüt biztották és megigérték, hogy a jobágság szánalomra méltó sorsán segíteni fognak.

Haza jövén ők új vigasztalással a jó és kegyes királytól, a nép sietséggel körületek gyűlt, várva a magos királyi választ, de a királyi válasz késvén, őket elakarták fogni, a népet szétszlatni, e közben történtek dolgok melyek szánalomra méltok, és én ezen dolgokat a „Gazetában” 1885—41 szám alatt megjelent czikembe egy szóval sem dicsértettem, hanem egyszerűen neveztem a nemzet vértanúinak, azon okmián, mert véve a dolgott úgy a hogy volt, Hora és társai nem csak nem gyilkoltak, nem gyújtottak, nem raboltak, hanem sok esetbe sokakat meg mentettek, szóval és röviden ők az elnyomott és fellázodott nép tetteiért voltak elítelve, és halálok által könyebítették a rabszolgaságigáját melyelt hordotta a román nemzet; ezért neveztem én egy egyszerű kifejezés által a nemzet vértanúinak; és ezen egyszerű kifejezés sem jozan ész, gondolkodás, törvény szerint nem lehet izgatási vétség, például: ha azt mondom a szomszékban a népnek, az Isten főlény, ez által magasztaltam, dicsőítettem az Istent? Én azt mondom hogy nem. Magasztalom, dicsőítem az Istent mikor szentírásai adatokkal leírom részletesen az ő véghetetlen hatalmát és atyai joságát. És vajon említet czikembe melyért be voltam peresítve és jelenleg tartatik a végtárgyalás, dicsőítettem a T. Királyi ügyész általa szerint Hora és társait? Bárán állítom azt hogy nem, mi kitűnik az én szavaimból hol elég világosan és határozottan mondom, ki volt Hora, *Kloska Kriszán nem mondom nektek, mert meglehet bűnül tudodnék ezen szavaimból minden kétségen kívül látható az is, hogy én még a gyanúsításnak árnyékát előre ki akartam kerülni, hogy dicsőíteni akarnám Hora és társa idejében történt szomorú dolgokat. Továbbá vádol a T. K. ügyész, hogy mondtam a templomban a népnek hogy imádkozzanak ha haza mennek Hora és társai bűnbocsánatáért. Igen is, nem politikai kiütetési szempontból, hanem vallási meggyőződésből, a catholica egyház tanán alapuló hitem szerint, mint lelkes felhívtam hűveimet, hogy ha haza mennek és jónak fogják látni imádkozzanak Hora és társaiért, kik ezélt száz évvel éltek, és mint románok a román néphelyzetét megakarták javítani. Hitem, meggyőződésem, és belátásom szerént, ezen felhívásnak a templom volt a megfelelő hely. A holtakért: mivel a halál egyenlővé teszi az embereket, nem tekintve valásra, nemzetiségre a halál módjára, nem csak nem szabad imádkozni, de tartozó szent kötelességünk imádkozni, mert a catholica egyház teljes bűnbocsánatot vagy elkárhozást nem mond a holtak felet. Mondja Iézus Kristus: mondván, *szerezd felebarátodat mint ten magadat*: én pedig len nagyob parancsolatot adok nektek, *szerezd elenségedet mint ten magadat*. Ha szeretnünk kell ellenségeinket, menyivel inkább tartozó kötelességünk imádkozni azon elhalt férfiakért, kik míg éltek segíteni akarták egy nemzet sorsán.*

A büntető törvénykönyv 174 §-sa nem szólhat tényekre, hogy ha az a § us úgy magyaráztatik, hogy a világ kezdetétől fogva megtörtént eseményekre alkalmazható, akkor *nincs történelem, nincs kritika*, semmit bíralat alá venni, dicsérni vagy kárhozhatni mit sem lehetne azon §-us, miatti félelemtől. E §-us csak a jelen események tényeire vonatkozhatik, de nem a régib százados dolgokra. *Iudith levágta Holoferne fejét, Brutus meggyilkolta Iulius Cezárt, Záh Felicián a királynéra rohan fegyverrel, Hunyadi László emberei Cillyént leölik, Dozza György táborn gyűjt hadakozni a török ellen, és fordítja fegyverét a földes urak ellen, és mind ezen megtörtént dolgokat, vannak mind hazai mind külföldi történet írók, kik elis merésel irnak is dicsőítik.*

Bűszken és emelt fővel mondhatom azt, hogy minden tekintetbe jo hazafi és jo polgárja vagyok az állomnak, a szent írás mondása szerint, 25 év folyta alatt mind lelkes és gazda, az *Istennek megadtam mi az Istenté, a Királynak mi a Királyé*.—Kisdet koromtól fogva magyarok közt nőttem fell Kolozsvárt, szerény házamat meglátogatták a hivatali karnak minden bránzséjéből, egészen 1868-ig a politikai magyar párti gyűlésekben részt vettem, szóval szoros barátságban és szeretetben éltem és élek jelenlegis a magyarokkal. Nem volt és nincs semmi okam izgatni, ki ellen izgassak, *állóm, törvény, magyar ellen?* Ez nem áll, határozottan és egész lelki nyugadalommal elutasítom töllem, nem izgattam, nem is fogok izgatni, hanem hogy nemzetemnek ohajtjak, *jobb anyagi, szellemi, politikai állást*, az áll, és ennek elére-séért élv társaimmal a törvény és becsületesség kórlatai közt működtem és működni fogok.

Az is áll, hogy politikai elveim mindenbe egyezők a nagyérdemű, közszeretetre méltó Moesary Lajos országgyűlési követ politikai elveivel, melyek olyrendszeresen és szépen levannak írva ezen kislefolyó iratba, és remény lem hogy növekedven pártja, a nemzeti ségi kérdés szerencsésen felfogodhatni, ha emléttét nagy férfi monclása szerént, vonást huzunk a fondorlatok számításain.

Kimutatván elég világosan azt, hogó nem követtem izgatási vétséget, tely. tisztelletei kérem a T. K. Törvéyszéket méltoztassék engemet, ártatlannak kimondani

In traducere românescă:

Onoratã judecãtoria regescã!

PunctulÛ de plecare alÛ lui Horia și alÛ soțilorÛ sèi a fostÛ idea de libertate, și pentru ușurarea sorții amãrite a iobãcimei de atunci, precum și pentru realizarea înalțelorÛ lorÛ idei și a scopurilorÛ lorÛ umane s'a adresatÛ în modÛ legalÛ cãtrã fișpanulÛ comitatului Albei-inferioare, cãtrã guvernulÛ transilvanÛ, cãtrã cancelaria aulicã și în fine osteniți și amãriți se adresarã și la împèratulÛ losifÛ II, peste totÛ loculÛ primindÛ asigurarea și promisiunea, cã vorÛ usura sòrtea demnã de compãtimire a iobagilorÛ. Intorcèndu-se ei acasã de nou îmbãrbãtați de bunulÛ și grațiosulÛ împèratÛ, poporulÛ s'a strinsÛ cu grabã împrejurulÛ lorÛ, așteptãndÛ înalțul rèspunsÛ împèrãtescÛ. Dér întãrziãndÛ rèspunsulÛ împèratului, au voitÛ sè-i prinđã, sè împãrtășã poporulÛ. Întrãceea s'au întemplatÛ lucrurî de dureròșã aducere aminte și eu aceste lucrurî cu nici o vorbã nu le-am lãudatÛ în articolulÛ meu apãrutÛ în „Gazeta Transilvaniei” nr. 41 din 1885, ci simplu i-am numitÛ *martiri națiunei române*, din aceea causã, cãci luãndÛ lucrurile așã cum au fostÛ, Horia cu tovarășii sèi nu numai cã n'au omorîtÛ n'au aprinsÛ și n'au jãfuitÛ, ci în multe casurî au mântuitÛ pa multÛ înș, c'unÛ cuvèntÛ ei au fostÛ osèndiți pentru faptele poporului asupritÛ și rèsculatÛ, și prin mòrtea lorÛ au armatÛ jugulÛ robiei pe care l'a purtatÛ națiunea romãnã. De aceea i-am numitÛ eu cu o simplã espresiune *martiri națiunei*, și acèstã simplã espresiune nici dupã mintea și judecata sã-nètòșã, nici dupã lege nu pòte fi socotitã dreptÛ delictÛ de agitare. De esemplu decã voitÛ spune din amvonulÛ poporului, cã Dumneșeu e ființa primordialã, înãlțãmÛ eu prin acèsta pe Dumneșeu? Eu țicÛ cã nu. Înãlțã și laudã pe Dumneșeu, când cu date din sãntã scripturã descriu cu deãmèruntulÛ puterea lui nemãrginitã și și bunètatea lui pãrintescã. Și ore în amintitulÛ meu articulu, pentru care am fostÛ piritÛ și despre care decurge procesulÛ de față lãudat'am eu dupã afirmarea onoratului procurorÛ regescÛ pe Horia și pe tovarășii lui? CutezÛ a afirma cã nu, ceea ce reese din cuvintele mele, unde țicÛ destulÛ de clarÛ și de hotãrîtÛ *cine a fostÛ Horia, Cloșca și CrișanÛ nu vi-o spunÛ, pentru cã mi-s'ar putè lua în nume de rèu*. Din aceste cuvinte ale mele se pòte vedè neîndoiosÛ și aceea, cã încã dinainte am voitÛ sè încungiurÛ și umbra bãnuelei, cã așÛ voi sè prèmareșcu tristele fapte întemplate în timpulÛ lui Horia și a soțilorÛ sèi.

Mai departe mè acusã onor. procurorÛ, cã amÛ țisÛ în bisericã poporului cã mergèndÛ acasã sè se ròge pentru iertarea pècatelorÛ lui Horia și a soțilorÛ sèi. Nu din punctÛ de vedere alÛ distincțiunei politice, ci din convingere religiòșã, dupã credința mea basatã pe învèțaturile bisericei greco-catholice, am provocatÛ ca preotÛ pe credincioșii mei ca mergèndÛ acasã și aflãndÛ cu cale sè se ròge pentru Horia și soții lui, carî au trãitÛ cu o sutã de ani înainte și ca Român au voitÛ sè îmbunèțescã starea poporului romãnÛ. Dupã credința, convingerea și judecata mea bisericã a fost loculÛ curespundètorÛ pentru acèstã provocare. Pentru cei morți, dupãce mòrtea egalisèzã pe toți ómenii, nu numai cã nu e iertatÛ a ne inchina, dér este chiar sãntã noștrã datorii de a ne ruga pentru ei, pentru cã bisericã noștrã nu esprimã asupra morțilorÛ nici o deplinã iertare de pècate, nici o deplinã anatemã. Dice IsusÛ ChristosÛ: *ĐisÛ este sè iubescÛ pe deapropèle țeu ca pe tine însuși*, eu însè vè dau vouè mai mare poruncã *iubescÛ pe vrãșmașulÛ țeu ca pe tine însuși*. Decã trebuie sè iubimÛ de vrãșmașii noștri, cu câtÛ mai multÛ nu suntemÛ datorî a ne ruga pentru bãrbații morți, carî pãnã ce au trãitÛ au voitÛ sè ajute la sòrtea unei națiunî.

ParagrafulÛ 174 din codicele penalÛ nu se referã la fapte istorice. Decã așã s'ar interpreta aceste §-ù, cã ar fi aplicabilÛ la tòte evenimentele petrecute dela începutulÛ lunei, atunci n'ar mai fi istoriã, n'ar mai esista criticã, nu s'ar mai putè nimicÛ critica, lauda sèu condamna de frica aceluia paragrafÛ. AcestÛ paragrafÛ sè pòte referi numai la faptele petrecute în presentÛ dér nu la lucrurile petrecute în veacurile trecute. Iudith a tãiatÛ capulÛ lui Oloferne, Brutus a strãpunsÛ pe Iuliu CesarÛ, Felician Zach a nãvãlitÛ asupra reginei cu arma,

ómenii lui Ladislau Hunyadi au omorît pe Cilyan, George Dozsa aduná óste spre a se lupta cu Turcii, și întorce armele în potriua domnilor feudali, și cu privire la tóte aceste fapte petrecute se află scriitorii din patriá și din afará, cari scriu despre ele recunoscându-le și láudându-le.

Cu mándriá și cu capul redicátu o potú spune, cá sunt în tóte privințele unú bunú patriotú și cetățenú alú statului și, după cum dice sfânta scripturá, în timpú de 25 de aní ca preotú și ca economú, »am datú lui Dumneđu ce este alú lui Dumneđu și Regelui ce este alú Regelui«. Din anii copiláriei am crescutú între Maghiari la Clușiu, casa mea modestá au visitat'ó tóte branșele de funcționari; până la 1868 am luatú parte la adunările politice ale partidei maghiare, c'unú cuvântú am tráitú în strinsá amicițiá și simpatia și tráiescú și acum cu Maghiarii. N'am avutú și nu am nici o causá de a agita.

Contra cui se agitezú? Contra statului, contra legii, séu contra Maghiarilor? Nu, respingú dela mine acéstú insinuare cu tótá hotárireá și cu depliná liniște sufletescá.

N'am agitatú și nici nu voiu agita. Dér, cá dorescú națiunei mele o stare mai buná moralá, materialá și politicá, acésta este adevératú, și spre ajungerea acestui scopú am stáruitú și voiu stáruí împreună cu soții mei de principii între marginele legii și ale onestității. Și aceea e adevératú, cá principiile mele politice conglásuescú în tóte cu principiile politice ale multú meritului și vrednicului de simpatia generalá deputatului diétalú Mocsary Lajos, cari așa de sistematicú și de frumosú suntú exprimate în broșura sa și eu sperezú, cá crescândú partida sa, cestinnea naționalităților se va rezolva în modú fericitú, decá după cum dice amintitulú bárbatú de frunte vomú trage o dungá peste socotéla intrigelorú. — Arátându destulú de lámuritú cá n'am comisú delictú de agitațiune, rogú pe onor. tribunalú cu deplinú respectú sé pronunțe asupra mi sentința de nevinováția.

Procurorul făcendú replicá la vorbirea mea care sé fiu pedepsitú cu intréga pedepsá după §. 174, din causá cá suntú prea infocatú apératorú alú lui Horia Am respunsú éráși:

En a magyar állomnak jo polgárja vagyog minden tekintetbe, izgalási hajlomom nincs, de mind románt, és különösen mind papot érdekel nemzetem multja, férfiaimnak eseményei, és így érdekelt a Hora története.

Pe românesce:

»Sunt cetățanú bunú alú statului ungarú în tóte privințele, n'am aplecare de-a agita, dér ca Románú și mai vértosú ca preotú mă interesezá trecutulú națiunei mele și pártáunile bárbatilorú ei și astfelú m'a interesatú și istoria lui Horia».

Ne-avendú nici eu nici procurorulú nimicú de-a mai dice, tribunalulú s'a retrasú în odaia lateralá și după timpú de 15 minute întorcendú-se, mă dechiará de vinovatú și condamnatú la 4 saptémáni arestú. Amú insinuatú recursú, atâtú eu câtú și procurorulú.

Petru Ales. Vlassa.
v.-protopopú.

SCRILE DILEI.

Cu ocaziunea mergerei Esc. Sale Metropolitului Miron Romanul' la Sácele s'a întemplatú pe drumulú dintre Preșmerú și Sácele următorulú incidentú: când s'apropia convoiulú, trásurii și cáláreții, de Sácele, cincí gendarmii cari erau postatú la marginea drumului au in-

tinsú puscile încárcate cu baionetele spre cáláreții, provocându-i sé se »opréscá; prin oprirea neáșteptatá s'a produsú o mare zápácelá în convoiu, care mergea iute: cei dindérét erau p'aci sé dea jos pe cei ce mergéu înainte, așa cá chiar dela trásura Metropolitului s'a ruptú o aripá. Causa pentru care s'a opritú convoiulú metropolitanú în modulú acesta ne mai aužitú a fostú, cá în mijloculú cáláreților se afla și unú fruntașú din Sácele cu o lentá tricolorú roșu-galbenú-vénét. pe care'lú căutau gendarmii la denunțarea unui invétátorú dela șcála de statú ungu-réscá din Sácele. — Tablou alú timpului!

—x—

Ministrulú Trefort, care s'a întorsú din cálétoria, ce a întreprins'ó în străinátate, cu unú vagonú de ordonanțe, a începutú sé le dea la luminá. Cea mai prospétá e urmátorea: 1) Numai cárțile séu mijlócele de invétámentú edate séu incuviințate de statú se potú întrebuința în șcálele de statú, comunale, ale societáțilorú private, poporale și civile. 2) La obiecte, care — precum în classa a treia poporalá geografia, se potú invéta intuitivú, de cárți nu e nevoiá. 3) Instrucțiunea din caete autografate séu dictate este interdișá. 4) Introducerea cárțilorú séu mijlócelorú de invétámentú neincuviințate este opritá. 5) Cárți neincuviințate, ce se întrebuințézá deja, se permitú până la încheierea anului școlarú curentú. 6) Schimbarea cárțilorú de invétámentú câtú se póte sé se evite; acésta se permite numai pentru viitorulú anú școlarú, pe basa cererei motivate a corpului invétátorescú. — Asta'i una la máná!

—x—

A doua ordonanță e: Cárțile de șcála »Kratky Zemepis so zvlástyjn ohl'adom na Kral'ovstvo uhorské« (Szakolca 1867) și »Dejepis uhorska v kratkom vijthan pre slovenské l'udové skoly« (Szakolca 1875) de Ludovic Rizner se eschidú din tóte șcálele slovace, fiindcă înfáțișézá starea facticá a patriei nóstre cu intențiune în luminá falsá, numele ungu-réscí de localități le întortochézá pe slovácése séu nemțesce, conținú invétátori care »contrađicú« adevérului istoricú și, láudándú în modú »esageratú« pe contulú Ungurilorú naționalitatea slovacá, deștéptá ura de rasá. Mai departe se eschidú din tóte bibliotecele junimei și poporale cárțile de M. Rosmarin »Slovensky vlastimil« (Szakolca 1865), »O volbach« (Pesta 1872) și »Lalendár komny zesky« (Praga 1870.) — Adece ce crede ministru-ordonanță cá a făcúru cu acésta? Nimicú alta, decátú cá fiecare familiá va căuta sé aibá cárțile oprite în biblioteca casei sale și párinții vorú da copiilorú lorú cu atâtú mai naționalá educațiune. E lucru sciutú cá tóte ordonanțele despotice ale ministrilorú ungu-réscí au efectulú contrarú.

—x—

În Mureșú-Oșorheiu și în Reghinulú sásescú. va sosi, după cum se scrie cátrá »Sieb. Deutsch. Tgblt.«, o comisiune ca sé examineze edificilele mai mari potrivite pentru spitale militare. E vorba d'a se închiria cvartire, în care sé ncapá, în casú de răsboiu, 6000 de bolnavi.

—x—

Conferințele ce le-a avutú în Pesta ministrulú românú Sturza cu ministri ungu-réscí Tisza și Szechenyi facú pe »Bud. Korr.« sé cređá, cá în curéndú se vorú puté reincepe între Austro-Ungaria și Románia tractările pentru încheierea convenției comerciale.

—x—

De cândú s'a constatatú întéiulú casú de colerá în Pesta și până mai alaltáeri, numărulú bolnavilorú de colerá, după datele oficiale, a trecutú peste 100 și alú morțilorú peste 30. E mare temere, cá colera va lua mari întinderi, deórece poporațiunea Pestei e grámăditá în

mésurá nepotrivítá în locuințe. Organele autorității, vi-sitándú locuințele, au găsitú în 2 case și în curțile lorú, lângá Cheiulú de susú alú Dunării 150—200 ómeni, zá-céndú pe pámentulú golú sub caré și sub alte obiecte. În pivnița Istoczy s'au găsitú durmindú pe pámentú 40 de persóne de ambele sexe. În Strada Palatinului la Nr. 82 erau în 5 odái 140 persóne, la Nr. 84 în 7 odái 98 persóne; în Strada Arpadú Nr. 8 în 1 odaia 14 persóne, în Cheiulú Rudoiú Nr. 12 în 3 odái 45 persóne, în Strada Geza Nr. 8 cu totulú 349 persóne, în Strada Ipolyi Nr. 4 în 12 odái 187 persóne, în Strada Morarilorú Nr. 38 în 1 odaia 34 persóne, la Nr. 40 în 1 odaia 21 persóne, în Strada Strimfarilorú Nr. 6 în 0 odaia 24 persóne. Cumplitá miseriá! S'a ivitú colera în Timișóra, Neoplanta, Bokut. Doué casuri de colerá s'au ivitú și în casarmele din Pesta.

—x—

O importantá sentință a datú în zilele acestea Tabla regéscá din Pesta, și anume: Traducătorulú unui opú literarú cade sub același punctú de vedere alú dreptului, ca și autorulú opului originalú, deórece opurile traduse suntú scutite, ca și opurile originale, în contra inmulțirii și láțirii lorú de cátrá alții.

—x—

Cetimú în »Románulú«: »D. James Samuelson, cunoscutulú scriitorú englesú, autorulú cárței »Roumania, past and present«, care în tóte cestiunile cele mari a luatú apérarea nóstrá în străinátate, ne trimite o micá broșurá intitulatá »Shall Russian Treachery win the Day?« În acéstá scriere d. Samuelson arátá primejdia care ne vine din partea Rusiei și spune cá este încă timpú a scápa, făcendú o federațiune cu Bulgarii și decá se póte și cu Sèrbii.»

—x—

Colonelulú spaniolú Carlos Espinosa de Monteroso se aflá în Bucuresci. l s'a datú ca cáléusá căpitanulú Hiotú, cu care numitulú colonelú vizitézá stabilimentele și instituttele militare române din capitala Romániei.

—x—

Contele Festetics jun., celú cu pricina dela redacțiunea foiei »Fremdenblatt«. adresézá acestui diárú o scrisóre, în care dice cá nu e adevératú, cá d. Regnier i-a întorsú îndérétú lovitura și cá a fostú datú pe úse afará, cá de buná voia a pársiitú odaia d-lui Regnier. »Fremdenblatt« declará la acestea, cá manține ceea ce a dișú și va dovedi cu marturii cá se va pertracta afacerea la tribunalú, »D-lú conte Paul Festetics — dice »Frmdbltt. — a primitú îndérétú lovitura și cu atâtá iutélá a fostú datú pe úse afará, încátú panclica cea négrá dela páláriá 'și-a lásat'ó în anticamerá».

—x—

»Srbski Narod« dá scirea, cá sinodulú episcopescú sèrbescú, care are sé alégá și pe episcopulú Verșetului, se va întruni în Carlovița la 30 Septemvre. Eduard Cseh va asista la adunare ca comisariú regescú.

Pactulú austro-ungarú.

Unulú din cele mai principale proiecte ale pactului se póte considera ca zádárnicitú. Guvernulú ungu-réscú s'a márginitú a lua la cunoscință rásponsulú guvernului austriacú la nota contelui Szechenyi și astfelú orice silință d'a se stabili tarifulú vamalú a încetatú deocamdatá.

Caracteristicú pentru raporturile celorú doué cabinete ale monarhiei — dice »N. Fr. Presse« — este scirea din Pesta, cá guvernulú ungu-réscú refúsá a da

FOILETONU.

Poesii pOporale,

Culese de Elena Rusu, din Bála de pe Cămpia.

Astá vérá, ce-a trecutú,
Nici n'am torsú, nici n'am cusutú,
Fár' la umbrá am ședutú;
La umbrá de perșori
Cu ochii după ficiori
Și-áșteptamú la pețitori.

Frunđá verde de iérba
Rea bólá e dragostea,
Cine-apucá a-o 'nvéta
Sé aibá capú de-a-o purta
Și minte de-a-o lása.
Eu încă o-am invétatú,
Dómne, câte-am mai rábdátú;
Pán' de ea m'am despártitú
Fața mea sa'ngáibenitú,
Inima-mí s'a veșteđitú.

Bade, bádișorulú meu,
Réu sé teme némulú têu,
Némulú têu și maică-ta
Cá tu pe min' mi-i lua;
Dér tu spune-i maică-ta
Sé nu-și mai batá gura;
Nu se mai tém'áșa réu
Cá-oiu peri pe capu têu,

Cá de-ai sta bade-a mé cere
Đeu, în doué-ar sta de-ași mere,
Cá străinii te-ar vorbi
Și maica mea te-ar uri,
Pe mine ea nu m'ar da
Dupá-unú omú ca dumniata

Frunđá verde de trifoi,
Viná bádiță la noi;
— Áșteptá mándrá cá viu
Luni séra câtú de tárđiu,
Num'atáta-oiu zábovi
Pán'murgu mí-oiu potcovi:
Cu potcove de aramá
La poduri sé nu dau vamá,
Cu potcove de argintú
Sé nu-ți fiu ție uritú.

Maică, uritu mé cere,
Dér io după elú n'oiu mere,
Cá elú este uriciosú,
Đice sé-lú sérutú frumosú,
Da sérute-lú pupáza
Cá 'i mucedá gura.
De mi-i da după uritú
Sé n'ai hodiná 'n pámentú,
Nice țerná pe morméntú...
Cin' m'a da uritului
Aibá casa vântului
Și hodina cucului,

Cá nici ventu n'are casá
Și nici cucu țer'alésá.

Cátu-i satu de mereu
Nu-i dráguțú frumosú c'ameu:
Mándru, 'naltú și subțirelú
Par'cá-i trasú pîntr'unú inelú.
...Și io-sú frumosá ca elú;
Frumosá sunt negátatá.
Mándrá sunt chiar nespalatá,
Roșie-sú ne ruminatá
Și-sú albá ne sponitá.
— De m'oiu pune, m'oiu gáta
Elú de min' nu s'a lásá...

Schinteuță mohoritá,
Las' bade sé-ți fiu uritá,
Bine cá nu-sú celuitá...
Las'bade sé nu-ți fiu dragá
Bine cá mi-i mintea 'ntrégá.

În cea verde grádinuță
Cum suspiná-a mea dráguță,
...Nu suspiná cá-i de viná
Ci suspiná cá-i străiná.

Ce folosú c'am găzdușagú
Decá nu-i cine mi-i dragú,
Ce folosú cá am avere,
Decá n'am omú pe plăcere;
Gázdușagu mi-se gatá,

Dér uritu nici-odatá,
Gázdușagu se sfirșesce,
Dér uritu totú tráesce.

Nu gândi bade cá-mí placé,
Cá numai pécate-ți faci;
Nu-ți stée capu la mine,
Cá mie nu mi-i de tine.
Pianá'n carú, pianá'n căruță,
Bade-i cu altá dráguță;
Pianá'n carú, pianá'n hinteu,
Totú mai dragá i-am fostú eu...
Dupá mine-i pare réu.

La hotarú, în iérba mare,
Lângá fagu din cărare
Zace-unú voinicú de lingóre
Cu mándruța la piclóre.
D'alba fatá lácremézá
Și din gurá-i cuvéntézá:
»Porumbelú, mándruțú ca tine,
Imparteți bóla cu mine,
Orí imí spune ce sé faci,
Cum a'și putea sé te scapú?»

Voinicu mána-și întinde,
Pe fatá 'n braț'ó cuprinde,
Sufletulú și-lú rēcioresce
Și bólá-și támáduesce.

urmărire invitării ministrului Dunajevski, d'a trimite reprezentanții în conferința vamală și comercială. Noi socotim că e cu neputință să ia d-lu Tisza un asemenea punct de vedere. Elu se poate sburli în contră, d'er e obligat prin convenția comercială a trimite reprezentanții. Cabinetul Tisza se va oferi a se face vinovat de călcarea tratatului, conferința vamală se va întruni, d'er cu acesta pré puțin s'a câștigat, decât comisarii unguri ap'era contrabanda de petrolu totu cu atât zelu în conferință, ca în afară de ea.

„Pester Lloyd“ constată într'unu articolu ruperea tractărilor asupra tarifului vamal și d'ice:

Nu suntemu réu informați. decât afirmăm că guvernul ungurescu se ține strinsu de înțelegerea stabilă odată cu guvernul austriacu și orice încercare d'a o schimba se va respinge necondiționat. Elu se va sili să trecă în parlamentul ungurescu neschimbate proiectele lui, și decât nu izbutesce, va sci ce are să facă mai departe. Același lucru însă ilu așteptă și dela guvernul austriacu, și orice speranță de modificare e o amăgire.

Cum vedem, încheierea pactului întâmpină mari greutăți; deoparte majoritatea parlamentului austriacu nu se învoiesce cu proiectul stabilitu între cele două guverne și a făcutu modificări; de altă parte guvernul ungurescu nu vré să scie de aceste modificări.

Certele de graniță.

După cum se anunță din București cătră „Poli Corr.“, în curând se vor deschide tractările acelei comisii mixte, care e destinată a pune în fine capăt deselor controversate asupra încălcărilor granițelor între Ardeal și România.

Guvernul român va trimite în acestu scop la Viena doi militari, cari fuseseră și în comisiunea mixtă ce acum doi ani fusesse însărcinată a stabili granițele din vorbă la fața locului. Acestă comisiune lăsase deschise 36 de puncte controversate, a căroru regulare are să urmeze acum. Ca una din cauzele principale ale frecărilor de până acum se desemnează unele neînțelegeri ce rezultă din împrejurarea, că granițele statului în număröse casuri nu se acoperă cu granițele posesiune private.

Considerându că ambele părți dorescu sinceru să pună capăt certelor de graniță ce se repetă — adaugă corespondentul — nu e îndoială că lucrările respectivei comisii se vor încheia încurându și favorabilu. Guvernul român se ocupă în timpulul de față cu prelucrarea instrucțiunilor pentru delegații săi.

In contra colerei.

Să scie că apa de beut e vehiculul purtătoru de germei, cari produc colera; pentru a se feri de infecțiunea rezultată prin apa de beut, ecă procedul celu mai simplu, capabil a distruge orice ființă viețuitoare sau reînălțătoare:

1) Să se ia sticle subțiri, ca buteliile în cari se vinde apă de Borsecu (borviz), să spală cu apă f'ertă răcită, le lasă a se scurge, se astupă cu dopu formatu de vată curată și apoi se supune la temperatura unui cupțor, buteliile purtate într'unu paneru de telu ordinaru, cu patru picioru, unde se ține o oră și chiar mai multu, la căldura unui focu viu întreținutu. Mijlocul celu mai siguru de a cunoște că buteliile sunt completu curate, se dovedește prin colorea galbenă bună, ca c'oja de nuc, ce la vata sub influința căldurii din cupțor.

2) Se fierbe apa de g'arlă séu de puturi; cea de cismele se p'ote întrebuința și nefiartă, bine înțelesu însă că se p'ote face usă în asemenea condițiuni numai de apa cismelelor ce se găsescu afară din orașu. — Durata fierberii va fi de o jumătate oră la colcotelă. — Se lasă să se răcorescă vasul în care s'a făcutu fierberea, fiind acoperitu cu h'artia cea mai curată, av'endu grijă ca să nu atingă de suprafața liquidului.

3) Pentru a face transversarea în buteliile sterilizate, să se servescă de p'almie de sticlă și de o cană de sticlă séu porcelană, după ce au fostu uscate la cupțor în modulul notat la butelii. P'almia se va ține în josu cu partea cea mai largă și cana acoperită cu h'artia. Buteliile să nu se umple completu; e bine să se lase g'ole ca la a d'ceea parte pentru a satisface condițiunilor următoare.

4) Buteliile astupate cu dopurile lor de vată se vor conserva la răceală, cu condițiune de a fi supuse la temperatura unui cupțor, cu temperatură de 120, ținute 16—20 minute, operațiune ce trebuie făcută două zile consecutive și la aceeași oră, când se vor întrebuința fără temere.

Să nu se témă cineva ca să bea apă ne aerată; dopul de vată permite strecurarea aerului curat în interiorul vaselor.

Dr. Argeșianu.

Dare de sémă publică.

(Urmare.)

De-adreptul la comitetu au incursu dela p. t. d-ni Alexandru Duca, agentu, 50 cr.; Iosif Horvatu din Mărgita 1 fl.; Fisch. Bernat din Hotoanu 2 fl.; Irma Sonea

preotósă, în Zalnocu, o tasă pentru albumu: d-șiorele Bandiciu Piscolu, o perină de canapea; d-șora Teresia Christe, din T. Sarvadu, unu sterg. de pene. — Din T. Sântău: D-șora Ana Călugăru o țenătoare de orologiu și o tasă pentru pocalu de flori; Maria Bocsó, țenătoru de pipe, și d-na Nina Coroianu, protopopésă, o cutiă de țenutu zacharu; d-șora Veturia Lazaru din Sanislău, unu velu de pândă brodată, d-șora Stefania Popu din Bonisiori 3 servete la cafea și o tasă pentru bilete, d-ra Maria Lobontiu din Silvasiu 2 corfe pentru bilete. — Dela Vasadu: Maria și Ana Papp câte o căciulă de casă; Samuilu Sabó cantoru și invet., o iconă sântă pusă în cadre lucrată pe pândă în oleu de d-sa; afară de acesta ni-a lucratu ordul jocurilor pentru balu, care a fostu încadrat frumosu și luminat transparentu. — Dela Teremu: Iulia Vancu n. Molnaru, preotésă ved. o perină de canapea și unu săculeț de ținutu tutunu; d-ra Lucreția Szilagy 2 ciorapi. — Din Supurul de josu: Ana Szabó n. Corhanu, protopopésă, o mașină de cafea; Samuilu Szabó, protopopu, unu ținătoru de zaharu, d-ra Cornelia Szabó, o tecă de ținutu obiecte pentru toaletă: Iuliana Filepu, noteresită, unu stergaru. — Dela Supurul de susu: Maria Cosma n. Dragoșiu unu blid de ținutu p'ome; Emilia Oșianu n. Gaalu, preotésă, unu pocalu de ținutu flori; d-șorele Emilia Alexutienu o tasă pentru bilete și unu ținătoru de orologiu; Aurelia Cosma o ținătoare de perie duplă; Lucreția Cosma funduri de perini. — Dela Tășnadu: Ana Filepu n. Poruțiu unu blid cu 6 talere de sticlă pentru dulceturi și o corfiță de mână; d-șora Rosalia Viseu, o ținătoare de orologiu; d-șora Elena Branu din Unimatu o perinută și o ținătoare de orologiu. — Dela Bocșa română; d-șorele Vetulia Pocală o tasă pentru bilete; Lucreția Andreiu, o cătrintă; d-șora Ecaterina Aciu din Versolțiu o cătrintă și unu coperitoru de lampă; Demetriu Cupșia, preot în Giorocuta, unu ținătoru de chibrite; d-ra Susana Bădescu, din Hidigu o perinută de păpușe; Iustina Ostatea, preotésă în Recea, o cépsă și unu peptaru pentru copii, Francisca Meseșianu, preotésă în Chiesdiu, 2 stergare.

(Va urma.)

DIVERSE.

Amorul baronei cu visitiul. — Istoria e curiosă. Ea dă la lumină moravurile acelei societăți, ce se numesce *alésă*. Acum câteva zile, unu sgomotu izbucni într'unul din nobilele locuințe ce se învecinescu cu arcu de triumfu de l'Etoile în Paris. Mulțimea se grămădi. D'odată unu t'eneru, av'endu ținuta completă a unui țințorom, cu capul gol și cu figura spăimantată, striga cătu putea ca să-i vină unu gardist într'ajutoru. Nisce agenți cari se găseu acolo din întâmplare eșiră înainte. — „Domnilor, le d'ice acelu t'eneru, sunt secretarul d-lui baronu d'O... care locuescu în casa această. Servitorii și eu ne luptăm c'unu visitiu de omnibus, care voiesce cu orice preț să aibă o întrevedere particulară cu d-na baronă, de care acestu nefericit este amoresat ca unu nebunu. Binevoiți de ne scăpați de d'ensul, Agentii se duseră a da ajutorul lor. D'er visitiul le spuse următoarele: — „Trec'endu în t'ote zilele cu omnibusul p'aci, băgaiu de sémă într'o d'i, că dela ferestra de josu, o femeie bine îmbrăcată, între 35—40 ani, imi totu arunca priviri provocătoare. Eu nu-i dedeamu atenția, când într'o d'i vedui pe d-na oprindu omnibusul, suindu-se pe imperială și așed'ndu-se la spatele mele. După aceea începui să-mi vorbescă, spuindu-mi că meseria-mi era grea și că se interesază de mine, cer'endu mi în cele din urmă a dresa. În urma acestora începui să-mi trimită câte-va sticle de vin și alte lucruri prin slujnica ei, d'ându-mi înt'elmiri, la care eu nu mă duceam, căci sunt însurat și tată de familie. În sfirșitu într'o nopte după ce-mi dusesse-mi caii la depositu, barona care mă urmărise, s'aruncă de g'atul meu și mă atrase pe fortificații, d'șerte în timpulul acela... Credința oricărui bărbatu, fiă elu chiar visitiu de omnibus, are margini; aceea a frumosului Petre nu putu să mai reziste la acelu atentat nocturnu. Barona d'O... deveni amanta sa, și relațiile loru ținură timpu de unu anu. Inse încetulu cu încetulu barona deveni gelosă de nevasta visitiului și-i făcu scene de gelosie. Petre atunci rupse dragostea. Barona furiosă începui să scrie nevastei lui scrisori anonime, ameninț'and-o cu morțea. Și pentru ca elu să pună unu capăt secăturiloru acelora, venise la d'ensa, voidu s'aibă o esplicare definitivă. Aventura este foarte caracteristică, ca semn alu timpului, și se d'ice că nu îi se va da cursu în fața justiției. (L'Evenement).

Trei precepte ale sărutării. — Th. Nöthig într'o plăcută vorbărie a f'oiiei „Humoristisches Deutschland“ comunică trei precepte ale sărutării. Autorul, fără îndoială foarte espertu, scrie: „Frumosele nostre cetitoare voru fi atât de maritimose să ne ierte, decât flecărımı din sc'olă și sexului bărbătescu așa numitu tare, d'er cu t'ote astea foarte slabu și nedibaciu, îi comunicăm trei scurte precepte ale sărutării, ce ni s'au șoptitu odinioară într'o d'i de Junie cu parfumul de rose, de nisce buze dulci și plăcute la sărutat. Etă-le: Ant'eu: „Nu apăsa buzele nici pré tare nici pré slabu!“ După apăsarea sărutului — spune unu circumnavigator alu lumei — se cunosc în America în modulul celu mai hotăr'itu simț mintele damei ce sărută. Decă Miss iubesc p'unu bărbatu, atunci ea ilu sărută cu ochii plecați în josu, d'er

atât de intim și cu atât focu, încatu lui îi se pare că e lovit de trăsnetu. Decă adoratorul ei îi place, atunci ea ilu sărută cu orecare împotrivire, d'er linu și ferbinte; decât însu respectivulu îi este indiferent, atunci ea ilu sărută așa, că abia se simte și ilu adia cu o suflare atât de rece, încatu acela înghețat trebuie să-și frece nasulu. Alu doilea: „Ascute buzele și nu țocăi!“ Unu tonu în sărutare este o sărutare contra tonului. Sărutarea trebuie să fiă tăcută și cu t'ote astea să vorbescă. Nu e iertat să fiă uscată, d'er și mai puțin udă. P'ote dura multu sărutarea, d'er să nu plictisescă. — Alu treilea: „Fi cu totu sufletulu la sărutare!“ adecă să nu vorbesci după sărutare. Tăcerea mută esprime în modulul celu mai elocent înalta valoare, ce o pune omulu pe plăcerea sărutării.

De gustă junele-o plăcere,
Recunoscă-o'n tăcere.

Mai bine să privesci obiectulu iubitulu încă puțineltu timp în seducătorii și frumoșii săi ochi séu, decât e întunerecu, atunci stränge-i intimu m'olea-i, durdulia-i și calda-i m'anus'ora. De cumva ne într'ebă cineva, când e ora potrivită d'a săruta, o spunem sinceru și cu părere de réu, că nu putem da despre această nici o lămurire, nici unu răspunsu hotăr'itu. Nici unu clopotu și nici unu orologiu nu arată astfel de momente.

S'ermanului, care nu p'ote judeca acestu timpu potrivit, nu-i putem ajuta, nici da sfat. Unu risu din inimă numai r'esonă la urechia mea și o dragălaşe și plină de compătămire voce cântă:

Când inima inboldu îți dă și arde'n nerăbdare,
Atunci e timpul potrivit să dai o sărutare
Pe buzele ce dragi îți sunt și ard când le atingi.
Iubesc și sărută decă cu inima voiósă
Cătu timpu vieța nu ție grea și nu ție este norósă,
Căci orele se duc fugind și nu le mai ajungi.

O vizită neașteptată. — Servitorea domnului Guignard, rue Mazagan, la Parisu, primi visita unei d'omne în etate de vr'o patruzeci de ani, îmbrăcată în costum de călători și c'unu micu sacu în mână, carei d'ise: „Sosescu dela băile de mare, unde am petrecutu foarte bine cu stăp'ana d-tale și cu cei doi copilași, Petru și George. Toți sunt foarte bine și îți trimitu multă sănătate. D'omna Guignard m'a autorisat să dejunez aci, căci servitorii mei lipsescu d'acasă și nu vinu decâtu deseră.“ Servitorea fără să se témă de nimic, servi dejunulu în timpulul căru neașteptata visititoare făcu tot felulu de laude familiei Guignard. După ce luă cafeaua, tr'amise pe servitorea să-i aducă o tr'asură și d'ise plec'andu: „La revedere!“ După o oră, servitorea constată că noua prietină a stăp'anei sale sp'arsese unu micu scrin din salonu, precum și unu cuf'aru în care se aflau 20,000 lei în valori și bijuterii. Ea înscință îndată pe unu comisar de poliție, care află că h'oja se dusesse la Nogențu, unde d. Guignard avea o proprietate, și că acolo se informase de totu ș'apoi venise la Parisu pentru a trece pe lângă servitorea ca o prietină a stăp'anei sale. Cu t'ote cercetările poliției, nu s'a pututu da încă de urmele ei.

Bibliografia.

Mica Revistă, apare în Bacău, în fiecare lună odată. — Nr. 2 de pe luna lui Augustu are următorul sumar: Formele și transformățiunile concurenței (urmare), trad. de M. Climescu. — Doctoria pentru s'ore, comediă în unu act, de Costache Radu. — Despre sistemul asigurărilor asupra vieții. — Leulu și Măgarulu (fabulă), de N. Cismărescu. — Cătră cetitor. — Diverse.

Cărțile Săteanului Român, scriere pentru poporu, apare în Blășiu, în fascicule lunare de câte o colă și costă: pe anu 1 fl. 20 cr. séu 4 lei pe anu. Redactoru: Ioanu Popu Reteganulu. — Cartea 9 din 1 Septemvre conține: Vasile Alecsandri, biografia și activitatea lui, de I. P. Reteganulu. — Gruu Săngeru (poveste.) — Despre cultivarea pomilor. — Omulu de omeniă nu pier (urmare) — Ce să lucre economulu în luna lui Septemvre? — De ale b'etrănilor.

Cursulu pieței Brașov

din 24 Septemvre st. n. 1886.

Bancnote romănesci	Cump.	8.59	Vend.	8.62
Argint romănesc	„	8.60	„	8.65
Napoleon-d'ori	„	9.90	„	9.94
Lire turcesci	„	11.20	„	11.25
Imperial	„	10.23	„	10.26
Galbeni	„	5.90	„	5.94
Scrisurile fonc. „Albina“	„	100.50	„	101.50
Ruble Rusesci	„	121.½	„	122.½
Discontulu	„	7—10 %	„	pe anu.

Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potu cump'era în totungeria lui I. GROSS, și în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu Dr. Aurel Muresianu

Cursul la bursa de Viena
din 24 Septembrie st. n. 1886.

Rentă de aur 4%	105.75	Bonuri croato-slavone	104.50
Rentă de hârtie 5%	93.60	Despăgubire p. dijma de vin ungh.	99.75
Imprumutul căilor ferate ungare	—	Imprumutul cu premiu ungh.	120.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ungh. (1-ma emisiune)	100.—	Losurile pentru regularizarea Tisei și Segedinului	124.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ungh. (2-a emisiune)	—	Renta de hârtie austriacă	84.05
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ungh. (3-a emisiune)	—	Renta de arg. austr.	84.85
Bonuri rurale ungare	104.50	Renta de aur austr.	117.20
Bonuri cu cl. de sortare 104.25	104.25	Losurile din 1860	140.25
Bonuri rurale Banat-Timșă	104.25	Acțiunile băncii austro-ungare	861.—
Bonuri cu cl. de sortare 104.25	104.25	Act. băncii de credit ungh.	285.75
Bonuri rurale transilvane 100.30	100.30	Act. băncii de credit austr.	276.90
		Argintul — Galbin	—
		Impărătesci	5.95
		Napoleon-d'or	9.94
		Mărci 100 imp. germ.	61.40
		Londra 10 Livres sterline	125.40

Bursa de București.

Cota oficială dela 10 Septembrie st. v. 1886.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	—94	95—
Renta rom. amort. (5%)	96 1/4	97—
» convert. (6%)	88—	88 1/2
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	32—	33 1/2
Credit fonc. rural (7%)	103 3/4	104—
» » » (5%)	87 1/2	87 3/4
» » » (7%)	100 1/2	101—
» » » (6%)	92—	92 1/2
» » » (5%)	82—	82 1/2
Banca națională a României 500 Lei	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
» » » Națională	—	—
Aur contra bilete de bancă	14.—	14.25
Bancnote austriace contra aur.	2.01—	2.02

Cea mai bună
Hârtie de țigărete
este veritabilă
LE HOUBLON
fabricată franceză
de **GAWLEY & HENRY, in PARIS**
A se feri de imitațiune.

Acastă hârtie se recomandă cu căldură din partea domnilor Dr. J. J. Pohl, D. E. Ludwig, D. M. Lippmann profesori de chimie la universitatea din Viena, pentru curățenia sa absolută și pentru că nu are în consistența sa nici o mazăre stricătoasă.

Insciințare.

Subscrisul face cunoscut onorabilului public, că la dânsul în strada teatrului în Podul Bătușilor prăvălia Nr. 7 și în târgul pescelui Nr. 99 lângă teatru, se va vinde începând dela 25 Septembrie a. c. chila de carne de vită cu 4 cr. v. a. și de carne de porc cu 2 cr. v. a. mai efină ca în toate celelalte măcelării.

Brașov, 20 Septembrie 1886.

Stefan Bureța,
măcelar.

Avisul d-loru abonati!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunii să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numerii de pe fâșia sub care au primitu diarul nostru până acuma.

Domnii ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresa lămurită și să arate și posta ultimă.

ADMINISTR. „GAZ. TRANS“

Concursu!

Pentru ocuparea postului învățătorescu din comuna bisericăscă gr. cat. Mititei se escrie concursu, și se statorosece alegerea pe 10 Octomvre n.

Cu acestu postu e împreunatu unu salaru anualu de 200 fl. și adeca 120 fl. din fondulu scolei, care se va primi în rate lunare decursive, și restulu de 80 fl. v. a. parte din cele 5% aruncate pe contribuenti, parte din casa comunala — relutu de cuartiru de 10 fl. v. a. și 1° lemne de facu pentru învățatoru. Doritorii de a primi acestu postu au să producă testimoniile necesare de cualificațiune pedagogică și din limba magiară până la terminulu susu numitu, în urmă se scie cântările bisericăscă.

Din ședința senatului scolasticu conf. gr. cat. ținută la 20 Septemvre 1886.

Președ.: **Basilii Șioldea,** Notar. ad hoc: **Clemente Maximu,** parochu.

De vëndare.

Să vëndu din voia liberă:

O casă în strada teatrului sub Nr. 313.

O casă în colțulu târgulu straeloru Nr. 303.

O casă cu grădină în Brașovulu vechiu ulița lungă Nr. 171.

5 holde de fenațu în brazda 2-a Nr. 17691/95.

6 holde de sēmănatură în câmpulu Săceleuru brazda 8-a.

Doritorii voru binevoi a se adresa la proprietarul

Nicolae T. Ciureu.

CANCELARIA NEGRUȚIU.

în Gherla — Sz. Ujvár — (Transilvania.)

DESCHIDE ABONAMENTE PE ANULU 1886 LA:

„Amicul Familiei.“ Diaru beletristicu și enciclopedicu-literaru cu ilustrațiuni. Va eși în 1-a și a 15-a și a luni în numeri câte 2—3 côle; și va publica poesii, romanuri, novele, schițe, piese teatrale, studii sociale, asticoli scientifici, amănunte de instrucțiune și distracțiune ș. a. Prețulu de abonamentu pe anulul întregu e 4 fl. pentru România 10 franci plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

„Preotulu Român.“ Diaru bisericăscu, scolasticu și literaru. Va eși în broșuri lunare câte 2 3/4—3 1/4 côle; și va publica articuli din sfera tuturoru sciințelor teologice și între acestea de predică pe Dumineci, sērbători și diverse ocașii, mai departe studii pedagogice-didactice și științifice-literare. Prețulu de abonamentu pe anulul întregu e 4 fl., pentru România 10 franci plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

Abonantii primesc unele premii de valoare și-și potu procura cu prețuri forte reduse toate opurile din ediția noastră.

— **Colectanții primescu gratis alu patrulea exemplaru.** —

Totu acolo au apărutu și se află de vëndare:

Biblioteca „Săteanulu Român.“ Cartea I. II., III., IV. cuprindu materii forte interesante și amuzante. Prețulu la tote patru 1 fl.; câte una deosebitu 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprindu materii forte interesante și amuzante. Prețulu 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiulu din Fiume prin Vincențiu Nicoară. prof. gimn. Cu portretulu M. S. Regina României. Preț. 15 cr.

Colectă de Recepte din economiă, industriă, comerțu și chemie, pentru economi, industriași și comercianți. Prețulu 50 cr.

Apologiă. Discușiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. Partea I. Paulu Hunfalvy despre cronica lui Georgiu Gabr. Șincai. Prețulu 30 cr.

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere, invederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. Broșura I., II., III. Prețulu broșurii I., II. câte 40 cr.; broșura III. 30 cr. Tote trei împreună costă 1 fl.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De V. G. Borgovanu. Prețulu 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unu volumu de 192 pagini, cuprindu 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulu redusu (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafir și viorele, poesii populare culese și adnotate de Ioan Popu Reteganulu. Unu volumu din 14 côle. Prețulu 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Branda seu nunta fatală. Schițe din emigrarea lui Dragoș. Novela istorică națională. Prețulu 20 cr.

Elu trebuie să se însore. Novela de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețulu 25 cr.

Puterea amorului. Nuvelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 20 cr.

Numerii 76 și 77. Naratiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețulu 30 cr.

Herman și Dorotea, după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morar. Prețulu 50 cr.

Economia pentru scolele populare de T. Roșiu. Ed. II. Prețulu 30 cr.

Petulantulu. Comediă în 5 acte, după Aug. Kotzebue, tradusă de Ioan St. Șulțiu. Prețulu 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii, după Ernest Legouvé, membru alu academiiei franceze. Prețulu 10 cr.

Nu mă uita. Colectiune de versuri funebre, urmate de iertăciani, epitafii ș. a. Prețulu 50 cr.

Tesaurulu dela Petrosa seu Cloșca cu puil ei de aur. Studiu arhiologicu, de Dionisiu O. Olinescu. Prețulu 20 cr.

Indreptaru teoreticu și practiculu pentru învățamintulu intuitivu în folosulu eleviloru normal (preparandiali), alu învățătoriloru și alu altoru bărbați de școlă, de V. Gr. Borgovanu, profesor preparandialu. Gherla. Imprimeria „Aurora.“ 1885. Prețulu unui exemplaru cu porto francatu 1 fl. 80 cr. Acestu opu cu devisa: „Totu ce putem arăta, să arătam prunciloru!“ — este dedicatu educatoriloru și învățătoriloru, plăpândei generațiuni a plăpândei generațiuni a poporulu român, a acelu popor, ce s'a luptatu mai multu pentru limbă decatu pentru viață. Edițiunea acestui manualu în octavă mare cuprindend 341 pagini, tiparu garmondu e frumoasă și tare plăcută ochiului. În modesta noastră literatură pedagogică, nu aflămu nici unu opu, nici unu manualu întocmitu după lipsele scoleloru nostre în măsura, în care este acesta; și trebuie să constatam cu

plăcere, că autorulu la redactarea acestui manualu a desvoltatu multu zelu împreunatu cu o rară diligență intențiune sinceră însoțită de unu studiu seriosu și îndelungatu prin ce s'a făcutu demnu de lauda și sprijinirea publiculu român, mai alesu a celoru în prima linie interesati, cărora nu hesitamă nici unu momentu a-lu recomanda cu totă căldura.

Manualu de gramatica limbii române pentru scolele populare în trei cursuri, de Maximu Popu, profesor la gimnasiulu din Năsăudu. Prețulu 30 cr.

Manualu de stupăritu, de Ioan Costinu. Cu 36 figuri explicative. Prețulu cu porto francatu 70 cr

Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:

Micul Margăritaru sufletescu. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericăscă frumosu ilustrată, pentru prunci scolaru de ambe sexele. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericăscă. Prețulu unui exemplaru broșuratu e 15 cr. legatu 22 cr. legatu în pânză 26 cr.; 50 de exemplare broșate 6 fl., legate 9 fl., legate în pânză 12 fl.; 100 exemplare broșurate 10 fl., legate 17 fl., legate în pânză 22 fl.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru prunci scolaru de ambe sexele. Cu mai multe icone frumoșe. Prețulu unui exemplaru trimis francu e 10 cr.; 50 exemplare 3 fl. 100 exemplare 5 fl. (Edițiune pentru greco-catolică și altă edițiune pentru greco-oriental. Să se noteze: care edițiune să cere.)

Visulu pre santei vergure Maria, a Născătoarei de Dumneșu, urmatu de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu mai multe icone frumoșe. Prețulu unui exemplaru trimis francu e 10 cr.; 50 exemplare 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

Calendaru pe anulul 1887. „Amicul Poporulu“ cu 50 cr. „Noulu Calendaru de casă“ cu 30 cr. și

„Calendarulu Caliculu“ cu 36 cr. — adausu câte 5 cr. de portpostalu.